

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ»

Харків
2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**для студентів
Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України
денної форми навчання
другого (магістерського) рівня
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»**

**Харків
2019**

Методичні матеріали для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання другого (магістерського) рівня галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад. Н. П. Матюхіна. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 67 с.

У к л а д а ч Н. П. Матюхіна

В С Т У П

«Основи публічного адміністрування» – навчальна дисципліна, мета вивчення якої полягає у набутті професійних компетентностей, зокрема у сфері публічного адміністрування; опануванні студентами знань щодо його сутності, системи, правових засад, завдань та функцій, форм та методів, принципів, організації та функціонування тощо; у поглибленому розумінні процесу публічного адміністрування на різних рівнях – державному, регіональному, місцевому; обізнаності щодо позитивних прикладів зарубіжного досвіду публічного адміністрування; виробленні вмінь практичного використання теоретичних положень публічного адміністрування та грамотного застосування законодавства.

Завданнями, які дозволять досягти цієї мети, є: засвоєння основних понять у сфері публічного адміністрування, етапів, шкіл та моделей його розвитку, системи публічного адміністрування, принципів її організації, правового статусу органів публічної адміністрації, організаційно-правових засад публічного адміністрування у сфері юстиції; розуміння цілей, завдань та функцій публічного адміністрування, його форм та методів, кадрового забезпечення, етичних засад, організації та правового забезпечення надання публічних (адміністративних) послуг, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в публічному адмініструванні; застосування зарубіжного досвіду публічного адміністрування.

Навчання цієї дисципліни передбачає застосування інтерактивних методів під час лекцій, практичних занять з акцентом на самостійній роботі студента. Якість засвоєння матеріалу перевіряється на іспиті.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» студенти п о в и н н і:

– **з н а т и** методологічні основи публічного адміністрування, його систему, моделі, принципи, завдання та функції; форми, методи та стилі публічного адміністрування; особливості прийняття управлінських рішень у публічному адмініструванні, види управлінських рішень; поняття, природу і зміст публічних

послуг (державних і муніципальних), що надаються органами публічної влади, їх місце у структурі діяльності держави, організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг; етичні засади публічного адміністрування; інноваційні технології публічного адміністрування; теорію та практику застосування публічного адміністрування за кордоном та в Україні;

– у м і т и використовувати отримані знання у практичній діяльності; вільно орієнтуватись у системі нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування; правильно тлумачити та застосовувати правові норми, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування; використовувати досягнення юридичної науки для вирішення професійних завдань у сфері публічного адміністрування; користуватися науковою та спеціальною літературою, електронними та іншими інформаційними джерелами.

Зважаючи на численність нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування, при вивченні навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» студентам пропонується здійснювати пошук необхідних актів на веб-сайті Верховної Ради України: www.zakon1.rada.gov.ua

Для вивчення навчальної дисципліни рекомендовано таку літературу:

Адміністративно-правове забезпечення прав людини органами публічної адміністрації в Україні: зб. наук. пр. / за заг. ред. О. Ф. Андрійко. Київ: Інститут держави і права. ім. В. М. Корецького НАН України, 2015. 199 с.

Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Юрид. думка, 2010. 496 с.

Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова та ін.; за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової. Харків: Магістр, 2011.

Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія. Харків: Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. 360 с.

Ониськів М. М. Організаційно-правові питання адміністративної реформи в Україні: монографія. Київ: Юрид. думка, 2010. 196 с.

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. 172 с.

Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг. ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. Дніпропетровськ: Моноліт, 2010. 400 с.

Публічна влада та управління: принципи і механізми реалізації: монографія / за заг. ред. Н. Р. Нижник. Чернівці: Технодрук, 2008. 432 с.

Публічна служба: зарубіжний досвід та пропозиції для України: монографія / А. В. Кірмач, В. П. Тимошук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука, А. М. Школика. Київ: Конус-Ю, 2007. 735 с.

Публічна служба: посіб. для підготовки для іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Пухтецька А. А. Європейський адміністративний простір і принцип верховенства права: монографія / відп. ред. В. Б. Авер'янов. Київ: Юрид. думка, 2010. 140 с.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
адміністративного права університету
(протокол № 1 від 29.08.2019 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Загальні засади публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування, його види. Предметна сфера публічного адміністрування. Зміст та співвідношення понять «публічне адміністрування», «управління», «державне управління», «муніципальне управління» та ін. Державне управління в системі публічного адміністрування: поняття, ознаки, види. Публічна адміністрація: поняття та ознаки.

Формування та розвиток публічного адміністрування, його основні моделі («Old Public Management», «New Public Management», «Good Governance»). Стан імплементації існуючих моделей публічного адміністрування в українську практику. Публічне адміністрування і адміністративне право. Правові засади публічного адміністрування. Адміністративні реформи як інструмент забезпечення ефективності публічного адміністрування.

Система публічного адміністрування

Поняття системи публічного адміністрування, її структура, принципи організації та функціонування. Централізовані та децентралізовані публічні адміністрації. Особливості правового становища суб'єктів публічного адміністрування, їх види, сфери діяльності та компетенція, правові засади організації та діяльності. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного

адміністрування, їх види, сфери діяльності та компетенція, правові засади організації та діяльності. Недержавні інституції публічного адміністрування. Місцеве самоврядування та його роль в публічному адмініструванні. Роль інститутів громадянського суспільства в публічному адмініструванні. Реформа публічної адміністрації.

Система публічного адміністрування у сфері юстиції

Становлення та розвиток системи публічного адміністрування у сфері юстиції, її сучасний стан, особливості організації та правового забезпечення. Система суб'єктів публічного адміністрування юстицією. Роль та повноваження Кабінету Міністрів України. Особливості адміністративно-правового статусу Міністерства юстиції України. Центр пробації, його структура та повноваження. Адміністрація Державної кримінально-виконавчої служби України. Органи та особи, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів.

Залучення громадян до публічного адміністрування у сфері юстиції. Правопросвітницька діяльність.

Державний контроль у сфері юстиції.

Територіальний рівень управління юстицією: особливості організації та правового забезпечення

Територіальні органи Міністерства юстиції України.

Децентралізація повноважень у сфері публічного адміністрування юстицією. Публічне адміністрування у сфері державної реєстрації (державна реєстрація актів цивільного стану, державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань).

Контроль за діяльністю державних реєстраторів, суб'єктів державної реєстрації. Види контролю у сфері державної реєстрації.

Управління системою надання безоплатної правової допомоги

Система надання безоплатної правової допомоги населенню: правові засади та її організаційна модель. Надання безоплатної первинної правової допомоги (право на безоплатну первинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг). Надання безоплатної вторинної правової допомоги (право на безоплатну вторинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).

Міністерство юстиції України в системі управління системою надання безоплатної правової допомоги. Координаційний центр з надання правової допомоги: особливості правового статусу.

II. ЗМІСТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Функції публічного адміністрування

Поняття та види функцій публічного адміністрування, сучасні тенденції їх розвитку та реалізації у сфері юстиції. Передача державних повноважень іншим суб'єктам, участь суб'єктів приватного права у реалізації державно-владних повноважень (аутсорсинг послуг, приватизація функцій, державно-приватне партнерство).

Функція кадрового забезпечення публічного адміністрування. Публічна служба та її роль у реалізації завдань та функцій публічного адміністрування. Державна служба в органах юстиції. Управління державною службою в органах юстиції. Інститут права та післядипломної освіти Мін'юсту. Етичні засади публічного адміністрування.

Форми, методи та стилі публічного адміністрування

Діяльність органів публічної адміністрації щодо ухвалення управлінських рішень. Поняття, особливості та види управлінських рішень.

Форми та методи публічного адміністрування, їх сутність та класифікація. Адміністративний акт як провідна форма публічного адміністрування. Адміністративна процедура: поняття, види, правове регулювання. Процедурний характер публічного адміністрування. Адміністративно-правові методи публічного адміністрування. Адміністративний розсуд, його можливості та межі використання у сфері публічного адміністрування. Форми та методи публічного адміністрування у сфері юстиції.

Поняття та види стилю керівництва, його вплив на прийняття управлінських рішень.

Публічні послуги в системі публічного адміністрування

Поняття, природа і зміст публічних послуг (державних і муніципальних). Місце публічних послуг у структурі діяльності держави. Ознаки публічних послуг. Принципи надання публічних послуг. Види публічних послуг.

Адміністративні послуги: поняття, місце в системі публічних послуг, основні види. Організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг. Проблема якості адміністративних послуг та їх стандартизації. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг.

Адміністративні послуги у сфері юстиції.

Публічне адміністрування в умовах розвитку інформаційного суспільства

Інформатизація та інформаційні ресурси як чинники становлення інформаційного суспільства.

Електронне урядування як форма організації публічного адміністрування: його мета, основні завдання, напрямки реалізації, законодавче та інституційне забезпечення.

Форми реалізації електронного урядування. Надання адміністративних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Електронні адміністративні

послуги у сфері юстиції.

Електронний документообіг та електронна взаємодія.

Організаційні та правові засади забезпечення доступу до публічної інформації.

Зарубіжний досвід публічного адміністрування

Особливості організації та правового забезпечення публічного адміністрування у зарубіжних країнах. Наддержавний рівень публічного адміністрування, централізовані та децентралізовані публічні адміністрації. Реформи публічної адміністрації, їх причини та спрямованість. Європейські стандарти публічного адміністрування. Упровадження новітніх інформаційних технологій у практику публічного адміністрування.

Зарубіжний досвід організації та правового забезпечення публічного адміністрування у сфері юстиції (загальні тенденції, досвід окремих країн).

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Т е м а	Усього годин	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
1	Загальні засади публічного адміністрування	14	2	4	8
2	Система публічного адміністрування	10	2	2	6
3	Система публічного адміністрування у сфері юстиції	16	4	4	8
4	Територіальний рівень управління юстицією: особливості організації та правового забезпечення	12	2	2	8
5	Управління системою надання безоплатної правової допомоги	10	2	2	6
6	Функції публічного адміністрування	10	2	2	6
7	Форми, методи та стилі публічного адміністрування	14	2	4	8
8	Публічні послуги в системі публічного адміністрування	12	2	2	8
9	Публічне адміністрування в умовах розвитку інформаційного суспільства	12	2	2	8
10	Зарубіжний досвід публічного адміністрування	10	2	2	6
Разом		120	22	26	72

3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Загальні засади публічного адміністрування

Питання для обговорення

1. Публічне адміністрування: поняття, основні види та предметна сфера.

2. Зміст та співвідношення базових понять: «управління», «державне управління», «муніципальне управління», «публічна влада», «місцеве самоврядування», «публічна адміністрація».

3. Основні етапи розвитку публічного адміністрування. Вплив Вудро Вільсона на становлення та розвиток теорії публічного адміністрування.

4. Характеристика основних моделей публічного адміністрування:

- бюрократична модель публічного адміністрування;

- новий публічний (державний) менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси;

- концепція «належного» управління: сутність, принципи.

5. Стан імплементації існуючих моделей публічного адміністрування в українську практику.

Завдання

1. Встановіть відповідність між професійними термінами та їх визначеннями, що містяться в табл. 1.

Таблиця 1

Терміни	Визначення терміна
1	2
Муніципальне управління	регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування, спрямована на реалізацію законів та інших нормативно-правових актів шляхом прийняття адміністративних рішень, надання встановлених законами адміністративних послуг

1	2
Адміністрування	особливий та самостійний різновид діяльності держави, що здійснює окрема система спеціальних державних органів – органів виконавчої влади
Делеговані повноваження	діяльність органів управління та їх посадових осіб (від лат. <i>administro</i> – управляю, завітую, служу)
Державна служба	сукупність суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами якої є органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також інших суб'єктів, які мають повноваження забезпечувати виконання закону та здійснювати інші публічно-управлінські функції в публічних інтересах
Адміністрація	адміністративно-владна діяльність уповноважених органів місцевого самоврядування, яка здійснюється в інтересах місцевого населення для забезпечення реалізації муніципальної влади
Державне управління	тимчасова передача для виконання від одного суб'єкта управління (органу чи посадової особи) іншому суб'єкту функцій та повноважень із збереженням у делегуючого суб'єкта права повернути їх до власного виконання та збереження за ним певного контролю за реалізацією делегованих повноважень
Місьцеве самоврядування	публічна професійна політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави
Місцева державна адміністрація	владний організуючий вплив суб'єкта управління на об'єкт управління для досягнення певної мети

1	2
Публічне адміністрування	місцевий орган виконавчої влади, який входить до системи органів виконавчої влади і в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані йому відповідною радою
Управління	апарат, органи, сукупність осіб, які здійснюють управління (адміністрування), керують діями людей
Публічна адміністрація	гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України

2. Зазначте у табл. 2, перелік основних теорій та шкіл публічного адміністрування у хронологічній послідовності їх виникнення та становлення.

Таблиця 2

Школа управління	Період становлення та розвитку	Основні ідеї	Представники

3. Проаналізуйте вітчизняне законодавство у сфері публічного адміністрування щодо запровадження принципів належного управління (урядування).

4. Підготуйте доповідь/доповіді для обговорення за темою: «Стан імплементації існуючих моделей (або окремої моделі) публічного адміністрування в українську практику».

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст.141. (з наступ. змін. та допов.).

Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України № 810 від 22.07.1998 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. (в редакції від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтєвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. С. 15–23. URL: [file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhIVAwuqU2Ka-4xjfd%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhIVAwuqU2Ka-4xjfd%20(5).pdf)

Біла книга Європейського врядування (розділ II. Принципи ефективного врядування). URL: http://pravo.org.ua/files/konstaty/WHITE_BOOK_UKR_REV.pdf

Василенко І. А. Адміністративно-державне управління в країнах заходу: США, Великобританія, Франція, Німеччина. Київ, 2006. п. 1.1 (Історичний вимір адміністративної науки). URL: <http://bibliograph.com.ua/administrativnoe-pravo-7/index.htm>

Кравцова Т. М., Солонар А. В. Поняття та принципи діяльності публічної адміністрації. *Форум права*. 2010. № 4. С. 522–525. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2010-4/10ktmdpa.pdf>

Мацелик Т. О. Публічна адміністрація: питання понятійно-категоріального апарату. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 1. С. 135–138. URL: http://kul-lib.narod.ru/bibl.files/index-2012_1/135.pdf.

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. Розділ 1, П.

Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. /

Дзюндзюк В. Б. Мельтюхова Н. М., Фоміцька Н. В. та ін. Харків: Магістр, 2011. С. 7–29, 29–61.

Пухтецька А. А. Запровадження принципів та стандартів належного урядування у діяльності публічної адміністрації. *Наукові записки. Т. 103. Юридичні науки.* 2010. С. 36–40. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3840/Pukhtetska_Zaprovadzhennia_pryntsypiv.pdf?sequence=1

Т е м а 2. Система публічного адміністрування

Питання для обговорення

1. Система публічного адміністрування: структура, основні риси. Суб'єкти публічного адміністрування.

2. Принципи організації та функціонування системи публічного адміністрування, їх характеристика (принципи централізації та децентралізації, концентрації та деконцентрації, транспарентності тощо).

3. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування, види, сфера діяльності та компетенція.

4. Партисипативний механізм у публічному адмініструванні: сутність та основні моделі.

5. Реформа публічної адміністрації (адміністративна реформа) в Україні, її завдання, основні етапи та напрямки.

Завдання

5. Включивши телевізор, студент А. почув завершення випуску новин: «...реорганізувати Державне агентство ..... у Міністерство .....».

Надайте відповіді на питання: ким виданий нормативно-правовий акт про реорганізацію державного агентства і що змінилось у статусі реорганізованого державного органу?

6. Заповніть порівняльну табл. 3.

Таблиця 3

Види державних органів виконавчої влади	Порядок утворення	Підпорядкованість	Акти, які видають	Ким призначається чи обирається керівник
Міністерство України				
Територіальний орган міністерства				
Інші центральні органи виконавчої влади (служби, агентства, інспекції)				
Обласна державна адміністрація				
Районна державна адміністрація				

7. Голова державної обласної адміністрації видав розпорядження про звільнення з посади керівника територіального управління національної поліції і тимчасово доручив виконання його обов'язків одному із своїх заступників.

Дайте юридичну оцінку законності дій голови обласної державної адміністрації.

8. На основі аналізу положень Концепції адміністративної реформи в Україні (затв. Указом Президента України № 810 від 22.07.1998 р.) визначте заходи, які належать до функціональної, процедурної та структурної складових адміністративної реформи. Охарактеризуйте сучасний етап їх реалізації.

9. На сторінках наукових та інших видань непоодинокими є висновки про необхідність подальшого реформування публічної адміністрації в Україні.

На підставі аналізу Стратегії реформування державного управління до 2021 року та концепцій реформування сис-

теми публічної влади в Україні, а також існуючих проектів концепцій визначте завдання та напрями реформування публічної адміністрації в Україні.

Список нормативно-правових актів
та літератури

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про Центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. Про охоронну діяльність: Закон України від 22.03.2012 р. № 4616-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 15.07.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Концепція адміністративної реформи в Україні: затв. Указом Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 роки: затв. Указом Президента України від 06.02.2016 р. № 68/2016. *Офіційний вісник України*. 2016 р. № 18. Ст. 716.

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. (в ред. від 18.12.2018 р. № 1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Типове Положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. (в ред. постанови від 24.04.2019 р. № 353). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Біла книга Європейського врядування (розділ II. Принципи ефективного врядування). URL: http://pravo.org.ua/files/konstaty/WHITE_BOOK_UKR_REV.pdf

Проект Концепції публічної адміністрації в Україні (Центр політико-правових реформ) URL: http://pravo.org.ua/files/stat/Concept_public_administration.pdf

Адміністративне право України: повний курс: підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. С. 15–23. URL: [file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhIVAwuqU2Ka-4xjfd%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhIVAwuqU2Ka-4xjfd%20(5).pdf)

Міхровська М. С. Принципи організації та діяльності органів виконавчої влади як інструмент становлення сервісної держави. *Адміністративне право і процес*. 2015. № 2(12). С. 55–62. URL: file:///C:/Users/User_2/Downloads/Mihrovska.pdf

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Тема 3. Система публічного адміністрування у сфері юстиції

Питання для обговорення

1. Система публічного адміністрування у сфері юстиції: особливості організації та правового забезпечення.
2. Міністерство юстиції України в системі публічного адміністрування: особливості адміністративно-правового статусу.
3. Територіальні органи Міністерства юстиції України
4. Децентралізація повноважень у сфері публічного адміністрування юстицією:
  - публічне адміністрування у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень;
  - публічне адміністрування у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;
  - публічне адміністрування у сфері державної реєстрації актів цивільного стану;
  - контроль за діяльністю державних реєстраторів, суб'єктів державної реєстрації.
5. Державний контроль у сфері юстиції. Види контролю.

Завдання

10. Проаналізуйте Положення про Міністерство юстиції України, особливості його структурної побудови та визначте відповідність структури завданням, покладеним на дане Міністерство, а також положенням постанови Кабінету Міністрів України «Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій» (від 12.03.2005 р №179) та Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади (розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1013-р).

Дайте відповідь, у чому полягає місія директоратів

Мін'юсту; пояснить, чим зумовлено їх створення, спрямованість діяльності, відмінності директоратів від департаментів та управлінь); назвіть їх функції.

11. Міністр юстиції підписав такі накази:

1) про затвердження Положення про Державну архівну службу України;

2) про створення Східного міжрегіонального управління юстиції (м. Харків);

3) про затвердження Положення про юридичну службу в системі Міністерства охорони здоров'я України та підприємств, установ, організацій, що входять до сфери його управління;

4) про затвердження Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги;

5) про притягнення до дисциплінарної відповідальності державного секретаря Міністерства юстиції України;

6) про запровадження в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах режиму особливих умов;

7) про затвердження Положення про структурні підрозділи апарату Міністерства;

8) про заохочення начальника Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції;

9) про затвердження Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

10) про призначення на посаду керівника юридичної служби Міністерства освіти і науки України

11) про проведення перевірки стану розгляду питань правової роботи та систематизації законодавства на засіданнях колегій, нарадах Міністерства освіти і науки України;

12) про затвердження Порядку проведення перевірок діяльності органів державної виконавчої служби, приватних виконавців

Зробіть юридичний аналіз наведених правових актів з точки зору їх законності.

12. На обласній установчій конференції було прийнято рішення про створення обласного громадського об'єднання «Громадська злагода». Обраний на конференції голова об'єднання підготував документи для державної реєстрації та надіслав їх поштою до Міністерства юстиції України. Через деякий час документи були повернуті із Міністерства та надійшла відповідь з відмовою у державній реєстрації громадського об'єднання. Вказувалось, що причиною відмови є відсутність відомостей про засновників, а також те, що керівництво об'єднання звернулось не за адресою.

Дайте юридичну оцінку ситуації. Проаналізуйте законодавство у сфері державної реєстрації та визначте суб'єктів і порядок державної реєстрації громадських об'єднань, у тому числі регіональних.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19>

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про реформування територіальних органів Міністерства юстиції та розвиток системи надання безоплатної правової до-

помоги: постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 р.
URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248854014>

Положення про Координаційний центр з надання право-
вої допомоги: затв. постановою Кабінету Міністрів України від
06.06.2012 р. № 504 URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/
504-2012-%D0%BF](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF)

Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пе-
нітенціарної системи України: розпорядження Кабінету Мініст-
рів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2017-%D1%80>

Про утворення міжрегіонального територіального орґа-
ну Міністерства юстиції з питань виконання кримінальних по-
карань: постанова Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р.
№ 654-р. URL: [http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/709-2017-
%D0%BF](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/709-2017-%D0%BF)

Деякі питання територіальних орґанів Міністерства юс-
тиції: постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019 р. №
870. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2019-%D0
%BF/sp:wide:max20](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2019-%D0%BF/sp:wide:max20)

Про затвердження Загального положення про юридичну
службу міністерства, іншого орґану виконавчої влади, держав-
ного підприємства, установи та організації: постанова Кабінету
Міністрів України від 26.11.2008 р. № 1040 (редакція від 12.10.
2019). URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-%D0
%BF](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1040-2008-%D0%BF)

Про затвердження Порядку здійснення контролю у сфе-
рі державної реєстрації: Постанова Кабінету Міністрів України
від 21.12.2016 р. № 990 (редакція від 02.11.2019). URL: [https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/990-2016-%D0%BF/print15
09655127780322](https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/990-2016-%D0%BF/print1509655127780322)

Про реалізацію правопросвітницького проекту «Я маю
право!» у 2020-2022 роках: розпорядження Кабінету Міністрів
України від 17.07.2019 № 552-р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/
laws/show/552-2019-%D1%80](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-2019-%D1%80)

Положення про міжрегіональні управління юстиції Мі-
ністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції
України від 23.06.2011 р. № 1707/5 (назва в редакції Наказу

Міністерства юстиції від 23.10.2019 № 3228/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0759-11#n19>

Про затвердження Порядку проведення органами юстиції перевірок стану додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів: наказ Міністерства юстиції України від 19.01.2012 р. № 93/5 (редакція від 25.10.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0067-12#n16>

Про затвердження Порядку здійснення контролю за діяльністю працівників органів державної виконавчої служби, приватних виконавців: наказ Мін'юсту України від 22.10.18 р. № 3284/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-18>

Про затвердження Порядку проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства: наказ Мін'юсту України від 17.02.2014 р. № 357/5. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0298-14>

Про утворення Державної установи «Центр пробації»: наказ Міністерства юстиції України від 01.03.2016 р. № 571/5. URL: <http://kosivrada.gov.ua/attachments/category/156/Polozennya.pdf>

Про затвердження Положення про державну установу «Центр пробації»: Наказ Міністерства юстиції України від 07.11.2019 р. № 3440/5. URL: <https://drive.google.com/file/d/1wzaagHEXH6OunLPxvndfJcrwQcTK25tG/view>

Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації та Типового положення про сектор ювенальної пробації: Наказ Міністерства юстиції України від 18.08.2017 р. № 2649/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1030-17>

Публічне адміністрування у сфері державної реєстрації

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 р. № 2782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2782-12>

Про реалізацію експериментального проекту у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: постанова Кабінету Міністрів України від 24.10.2018 р. № 860. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/860-2018-%D0%BF>

Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2017 р. № 654-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2016-%D1%80>

Про запровадження пілотного проекту у сфері державної реєстрації громадських формувань: наказ Міністерства юстиції України від 17.06.2016 р. № 1717/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0876-16>

Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері державної реєстрації актів цивільного стану: наказ Міністерства юстиції України від 29.08.2018 р. № 2825/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0979-18>

Про запровадження пілотного проекту щодо подання заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет: наказ Міністерства юстиції України від 09.07.2015 р. № 1187/5. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0812-15>

Кваліфікаційні вимоги до державного реєстратора: затв. Наказом Міністерства юстиції України від 25.12.2015 р. № 2790/5 (в редакції наказу Міністерства юстиції України від 04.11.2019 р. № 3388/5). URL: <https://minjust.gov.ua/n/22584>

Додаткова література

Котяж Л. Поняття публічного адміністрування у сфері державної реєстрації в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2018. № 11. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/11/21.pdf>

Мін'юст: Transition book (карта реформ у юстиції; 6.09.2019 р.). URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/5d7f77c88/5d7f77c88c23b147881339.pdf>

Правопросвітницький проект «Я МАЮ ПРАВО!» URL: <https://pravo.minjust.gov.ua/ua>

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Пробація в Україні: офіційний веб-сайт. URL: http://www.probation.gov.ua/?page_id=1594

Сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/n/22514>

У Харкові відкрили перший центр Open Space для реєстрації цивільного стану громадян. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/news/95317>

Як отримати свідоцтво про народження в пологовому будинку. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-kak-poluchit-svidetelstvo-o-rozhdennii-v-roddome>

Т е м а 4. Функціональний аналіз Міністерства юстиції України (територіальних органів Мін'юсту)

З а в д а н н я

Заняття відбувається у формі обговорення результатів проведеного функціонального обстеження Міністерства юстиції України та його територіальних органів.

Методичні рекомендації до виконання практичного заняття

Функціональний аналіз органів державної влади здійснюється на основі відповідного функціонального обстеження апаратів цих органів усіх рівнів.

Під *функціональним обстеженням* розуміють інструмент постійного аналізу відповідності завдань і функцій органів виконавчої влади чинному законодавству, а також відповідності внутрішньої структури цих органів покладеним на них завданням і функціям з метою усунення з практики їх діяльності внутрішніх суперечностей, функцій, що дублюються, та функцій, що не належать до сфери їх повноважень.

Мета практичного заняття: а) уточнення й аналіз цілей, завдань і функцій Мін'юсту (або його територіальних органів), їх відповідності чинному законодавству, державній політиці певного періоду; б) визначення відповідності внутрішньої структури і функцій Мін'юсту цим цілям і завданням; в) оцінка раціональності розподілу функцій як всередині обстежуваного органу, так і в межах системи органів, підприємств та установ підпорядкованих Мін'юсту.

Для виконання завдання формуються робочі групи з 3-х – 5-ти студентів, кожна з яких за результатами проведеного функціонального аналізу готує підсумковий звіт, який захищається під час практичного заняття.

Завдання функціонального обстеження апарату Мін'юсту полягають у тому, щоб визначити:

- які законодавчо визначені цілі поставлено перед Мін'юстом і чи охоплюють їх завдання, передбачені у положенні про цей орган;
- які функції закріплено у Положенні про Мін'юст України (2014 р.) і наскільки вони відповідають завданням, визначеним в інших актах законодавства;
- якою мірою положення про структурні підрозділи Мін'юсту відповідають положенню про цей орган, чи повністю повноваження цих органів забезпечують виконання функцій, покладених на орган;
- чи потребують уточнення перелік завдань і функцій Мін'юсту, а також структура його апарату.

Етапи проведення функціонального обстеження:

- збір первинної документальної інформації та матеріалів, необхідних для проведення функціонального обстеження Мін'юсту;
- нормативний аналіз повноважень і функцій Мін'юсту, які законодавчо закріплені за ним;
- виявлення основних функцій обстежуваного органу та розподіл за їх типологічними ознаками (наприклад, контрольно-наглядові функції, координаційні функції, нормотворчі функції, функції прогнозування та планування, освітні та просвітницькі функції тощо). Див. дод. № 1;
- аналіз співвідношення завдань і функцій органу та його структури;
- формулювання пропозицій щодо функцій Мін'юсту;
- виявлення функцій, які можуть бути передані на виконання іншим виконавцям (як державним, так і недержавним);
- узагальнення інформації, формування звіту.

Рекомендації щодо етапів проведення функціонального обстеження

На основі зібраної первинної документальної інформації та матеріалів, необхідних для проведення функціонального обстеження, здійснюється нормативний аналіз повноважень і функцій, якими наділений Мін'юст.

Перелік необхідних документів, що визначають повноваження органу державної влади: закони України; акти Президента України; акти Кабінету Міністрів України; акти Мін'юсту; рішення обласних (районних, районних у містах) рад; Положення про Мін'юст України; положення про структуру Мін'юсту, його структурні підрозділи й територіальні органи (територіальні підрозділи, підвідомчі підприємства та установи).

У результаті аналізу формується кінцевий перелік функцій Мін'юсту.

Функції, що містяться в офіційному переліку (див. дод. 1), поділяються:

а) за пріоритетністю і відповідністю меті та завданням Мін'юсту;

б) за характером функцій (розробка пропозицій стосовно зміни чи вдосконалення державної політики; розробка державних/урядових/галузевих програм і стратегічних планів для реалізації відповідної державної політики; координація, нагляд і контроль за виконанням заходів державної політики; надання адміністративних послуг; регулювання відносин і процедур всередині галузі тощо).

Таблиця 4

**Перелік
основних функцій Міністерства юстиції України
(структурного підрозділу Міністерства, територіального
органу) (див. дод. № 1)**

№ з/п	Формулювання функції	Нормативно-правовий акт, що закріплює функцію за Мін'юстом	Відповідальний структурний підрозділ
1	2	3	4
Формування та впровадження політики			

Результатом обстеження мають стати пропозиції стосовно оптимізації структури Мін'юсту (його територіальних органів) і розподілу його функцій за ступенем важливості й пріоритетності, належністю до політичних чи адміністративних функцій, визначення зайвих функцій і тих, які доцільно передати для виконання на нижчий рівень державного управління або недержавним організаціям і установам.

У підсумку слід скласти список функцій: а) які повинні виконуватися безпосередньо Мін'юстом; б) які можуть бути перерозподілені між органами влади, передані громадським організаціям, на аутсорсинг¹ або ліквідовані.

Наприклад:

Функції, які варто передати на виконання недержавним організаціям	Функції, які не варто передавати на виконання недержавним організаціям

Під час складання переліку функцій доцільно розглядати кожну функцію в таких аспектах:

1. Чи є виконання функції необхідним для досягнення визначених, цілей і завдань Мін'юсту?
2. Чи є дублювання функцій як між структурними підрозділами обстежуваного органу, Мін'юстом та підпорядкованими йому установами/організаціями всередині галузі, так і між різними центральними органами виконавчої влади (органами місцевого самоврядування)?
3. Чи є можливості повного або часткового скасування

---

¹ Термін «аутсорсинг» запозичений з англійської мови (від англ. «outsourcing» – пошук ресурсів у зовнішньому середовищі організації). Аутсорсинг у публічному адмініструванні розглядається як передача на виконання на довгостроковій основі окремих видів діяльності, функцій або процесів зовнішнім виконавцям на конкурсній основі, контроль за якими залишається за державою (відповідним державним органом).

(скорочення) функції, що аналізується, або передачі її виконання іншим органам виконавчої влади або органам управління нижчого рівня (регіональним або місцевим самоврядування)?

4. Чи існують такі функції, виконання яких необхідне для досягнення цілей Мін'юсту, але які досі не виконувались або виконувались опосередковано через інші центральні органи виконавчої влади?

5. Чи є такі функції, виконання яких доцільно передати на виконання до приватного сектору або до громадських (самоврядних) організацій?

Форма і зміст звіту

Розділ 1. Стислий огляд результатів функціонального обстеження.

У цьому розділі слід окреслити основні функції Мін'юсту (*територіального органу*), зазначити їх відповідність структурі Мін'юсту, розподілу функцій за пріоритетами і ефективність їх здійснення в рамках існуючої структури.

Розділ 2. Основні проблеми, виявлені за результатами функціонального обстеження, та пропозиції щодо розподілу функцій Мін'юсту (або територіального органу) та необхідних структурних змін.

Назвіть та охарактеризуйте основні проблеми, виявлені за результатами функціонального обстеження та пов'язані із визначенням, формулюванням, розподілом тощо завдань і функцій обстежуваного органу (для прикладу – див. дод. № 2), та викладіть пропозиції, що стосуються упорядкування основних функцій обстежуваного органу (функції, які повинні виконуватися безпосередньо даним органом) – скорочення чи делегування частини функцій іншим виконавцям і відповідної реструктуризації Мін'юсту. Пропозиції щодо можливих функціональних та структурних змін можуть бути оформлені у вигляді таблиці.

3. Список використаних джерел: нормативно-правові акти, використана література, Інтернет-джерела.

Класифікація типів функцій міністерств

Тип функції	Змістове наповнення	Можливий продукт	Приклад функції
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
<i>Формування та впровадження політики</i>	забезпечення формування державної політики шляхом аналізу ситуації (проблем), складання варіантів рішень, розробки відповідних документів	концептуальні документи, стратегії, проекти нормативно-правових актів	визначає перспективи і пріоритетні напрями розвитку дошкільної, середньої, професійно-технічної і вищої освіти, інклюзивного навчання; провадить аналітично-прогностичну діяльність у сфері вищої освіти тощо
<i>Надання адміністративних послуг</i>	реалізація повноважень державного органу у взаємодії з фізичними та юридичними особами, зокрема шляхом реалізації положень ЗУ «Про адміністративні послуги»	документи дозвільно-ліцензійного характеру	здійснює ліцензування освітньої діяльності закладів вищої, післядипломної, фахової передвищої, професійної освіти незалежно від їх підпорядкування і форми власності
<i>Інспекційно-наглядова функція</i>	здійснення контролю (моніторингу, нагляду), виявлення порушень законодавст-	акти перевірок, протоколи про порушення законодавства, накладення стягнень	здійснює контроль за додержанням ліцензіатами вимог ліцензійних умов та за результатами пе-

	ва у сфері відання		ревірки приймає рішення
--	--------------------	--	-------------------------

Продовження табл. 5

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Управління об'єктами державної власності	координація та управління об'єктами державної власності, у т.ч. підприємствами та установами, а також участь у такій роботі	фінансовий план, план закупівель, план діяльності	здійснює управління об'єктами державної власності, що належать до сфери його управління; організовує планово-фінансову роботу на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери його управління
Забезпечення діяльності	здійснення діяльності щодо кадрового, бухгалтерсько-фінансового обліку, технологічного й матеріального забезпечення		організовує роботу з підвищення кваліфікації державних службовців та працівників апарату
Інші функції (наприклад: нормотворчі, регулювання відносин і процедур всередині галузі, просвітницькі тощо)			

Серед типових проблем, виявлених під час проведення функціонального обстеження, можна зазначити, наприклад, такі:

- переобтяженість міністра та міністерства адміністративними питаннями;

- незбалансованість (переобтяженість окремими повноваженнями, неузгодженість, суперечність, невідповідність законодавству тощо) розподілу повноважень міністра і державного секретаря міністерства;

- несконцентрованість (або недостатня сконцентрованість) на питаннях вироблення державної політики у відповідній сфері;

- дисбаланс функцій певних типологічних груп у положеннях про орган (зокрема, низька частка політично-програмних функцій міністерств);

- виконання певних функцій органу не закріплено у положеннях жодного його структурного підрозділу, а деякі функції здійснюються усіма, без винятку, структурними підрозділами;

- деякі функції органу мають двох головних виконавців, а по деяких – не виявлено жодного виконавця;

- спостерігається дублювання функцій як у межах одного органу, так і між органами системи Мін'юсту, органами виконавчої влади (органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами);

- наявні функції, які фактично виконуються структурними підрозділами органу, але не закріплені у положеннях;

- нечітко сформульовані функції у положеннях про органи та їх структурні підрозділи;

- відсутність положень про директорати міністерства (інші структурні підрозділи), невизначеність (нечіткість визначення) їх завдань, функцій, структури;

- надто деталізовано прописані функції у положеннях про деякі структурні підрозділи органів тощо.

Тема 5. Управління системою надання безоплатної правової допомоги

Питання для обговорення

1. Система надання безоплатної правової допомоги населенню: правові засади та її організаційна модель.

- надання безоплатної первинної правової допомоги (право на безоплатну первинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).

- надання безоплатної вторинної правової допомоги (право на безоплатну вторинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).

2. Суб'єкти управління системою надання безоплатної правової допомоги.

3. Міністерство юстиції України в системі управління системою надання безоплатної правової допомоги.

4. Координаційний центр з надання правової допомоги: особливості правового статусу.

Завдання

14. Громадянина С. було затримано о 21 год працівниками Національної поліції за вчинення дрібного хуліганства. Його дружина одразу зателефонувала на єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги (БПД) і повідомила про це, попросивши надати їй чоловікові адвоката. Однак їй відмовили, посилаючись на те, що після 21 год регіональні центри БПД не працюють. До того ж для отримання такої безоплатної допомоги потрібне повідомлення безпосередньо від затриманої особи, а від родичів такі заявки не приймаються. Також дружині роз'яснили, що послугами безоплатної вторинної правової допомоги можуть скористатися виключно малозабезпечені громадяни та порадили звернутися до приватного адвоката.

Проаналізуйте ситуацію. Чи правомірно відмовили у

наданні безоплатної вторинної правової допомоги? Хто має право на безоплатну вторинну правову допомогу?

15. Адвокат Р. виявив бажання надавати безоплатну вторинну правову допомогу, для чого надав до Координаційного центру БПД заяву, копію паспорта, реєстраційного номера облікової картки платника податків та свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю. Однак його заяву залишили без розгляду та попросили надати копію диплома про вищу юридичну освіту й довідку кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідного регіону про відсутність дисциплінарних стягнень. У Центрі БПД зазначили, що лише після надання цих документів адвокат буде допущений до участі у конкурсі.

Проаналізуйте ситуацію. Які документи потрібні для участі у конкурсі з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги? Який порядок проведення цього конкурсу?

16. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Львівської області порушила дисциплінарне провадження за письмовою скаргою гр. І. щодо адвоката М., який надає безоплатну правову допомогу. Гр. І. вказує, що адвокат порушив положення ст. 17 Правил адвокатської етики, що затверджені 09 червня 2017 року Звітно-виборним з'їздом адвокатів України, та всупереч цьому положенню одночасно надає безоплатну вторинну правову допомогу у 45 справах за дорученнями. У зв'язку із цим М. не може приділити належної уваги адміністративній справі гр. І., неодноразово відмовляв йому у зустрічі для обговорення обставин справи та стратегії захисту його інтересів.

Адвокат М. у поясненнях наполягав на закритті дисциплінарного провадження, обґрунтовуючи свою позицією тим, що кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури не уповноважена здійснювати оцінювання та моніторинг якості надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Ознайомтеся зі Стандартами якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесах, а також представництва у кримінальному процесі та визначте, яких

стандартів має дотримуватися адвокат, що надає безоплатну вторинну правову допомогу. Які органи уповноважені здійснювати моніторинг та оцінювання якості надання адвокатами безоплатної вторинної правової допомоги?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 р. № 504 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF>

Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>

Порядок і умови проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1362. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1362-2011-%D0%BF>

Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги: наказ Міністерства юстиції України від 10.05.2017 р. № 1515/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1101-17>

Про затвердження Стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесі та представництва у кримінальному процесі:

наказ Міністерства юстиції України від 21.12.2017 р. № 4125/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-17>

Правила адвокатської етики, що затвердженні 09 червня 2017 року Звітно-виборним з'їздом адвокатів України. *Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України*. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf.

Типове положення про бюро правової допомоги: затв. наказом Міністерства юстиції України від 31.03.2016 р. № 26. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS26555.html

Порядок оцінювання адвокатів за результатами конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги: затв. наказом Міністерства юстиції України від 13.11.2017 р. № 3552/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-17>

Порядок та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги: затв. наказом Міністерства юстиції України від 15.06.2012 р. № 891/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-12>

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24.05.2016 р. № 1487/5). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12>

Мережа громадських радників розширюється. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/ua/holovna/196-zhovten-2018/2397-merzha-hromadskykh-radnykiv-rozshyruetsia>

Peer Review: крок за кроком до якості безоплатної правової допомоги. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/peer-review-krok-za-krokom-do-yakosti-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogi.html>

Тема 6. Функції публічного адміністрування

Питання для обговорення

1. Поняття та види функцій публічного адміністрування, сучасні тенденції їх розвитку та шляхи оптимізації (функціональні обстеження, «приватизація» функцій державного управління, аутсорсинг функцій, державно-приватне партнерство).

2. Функція кадрового забезпечення публічного адміністрування:

- публічна служба та її роль у реалізації завдань та функцій публічного адміністрування.

- державна служба як складова публічної служби. Поняття та види державних службовців;

- державна служба в органах юстиції: особливості організації та правового забезпечення.

3. Сучасні вимоги до відбору та підготовки кадрів у сфері публічного адміністрування юстицією.

4. Етичні засади публічного адміністрування.

17. *На підставі аналізу законодавства України у сфері публічного адміністрування розкрийте зміст компетенції міністра юстиції, відмінності її обсягу від компетенції заступника міністра юстиції, державного секретаря Міністерства юстиції України, Голови Державної архівної служби України.*

Порівняйте з європейським досвідом запровадження інституту державних секретарів, міністрів без портфелів тощо.

18. Громадянин С. вирішив узяти участь у проведенні конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги. Для цього він надав до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури письмову заяву про участь у конкурсі, до якої долучив: резюме; копію документа, який підтверджує, що гр. С. з 2012 р. по 2015 р. був депутатом районної ради; копію паспорта; копію диплома про здобуття вищої економічної освіти за рівнем «спеціаліст»; копію трудової книжки, мотиваційний лист. Після проведення перевірки документів на участь у конкурсному відборі, що тривала 15 робочих днів, гр. С. було повідомлено, що він не допускається до участі в наступному етапі конкурсу у зв'язку з невідповідністю документів установленим вимогам. Громадя-

нин С., не погодившись із таким рішенням комісії, заявив про намір його оскаржити.

Зробіть юридичний аналіз ситуації. Визначте порядок проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги.

19. Ознайомтеся зі структурою та змістом таких документів: Міжнародного кодексу поведінки державних посадових осіб; Європейського кодексу належної управлінської поведінки; Модельного кодексу поведінки державних службовців (Додаток до Рекомендації № R (2000) 10 Комітету Міністрів Ради Європи про кодекси поведінки для державних службовців від 11.05.2000 р.); етичних кодексів державної служби окремих зарубіжних країн (на вибір).

З урахуванням положень Закону «Про запобігання корупції», Правил етичної поведінки державних службовців дайте обґрунтовану відповідь на запитання: які, на Вашу думку, положення із зазначених джерел доцільно запозичити вітчизняним правникам при підготовці етичних кодексів публічної служби?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/card4#History>

Про Центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Про охоронну діяльність: Закон України від 22.03.2012 р. № 4616-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Про пробачію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19?lang=ru>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.05.2014 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Правила етичної поведінки працівників апарату Міністерства юстиції України та його територіальних органів: затв. наказом Міністерства юстиції України від 21.09.2017 р. № 2952/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2017-p>

Правила адвокатської етики, що затверджені 09.06.2017 р. Звітно-виборним з'їздом адвокатів України. *Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України*. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf.

Правила професійної етики нотаріусів України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 04.10.2013 р. № 2104/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1730-13#n7>

Порядок допуску до професії приватного виконавця: затв. наказом Міністерства юстиції України 25.10.2016 р. № 3053/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1445-16>

Про затвердження Порядку проведення перевірок діяльності органів державної виконавчої служби, приватних виконавців: затв. наказом Міністерства юстиції України від 22.10.2018 р. № 3284/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-18>

Про затвердження Спеціальних вимог до рівня професійної компетентності державних виконавців та керівників органів державної виконавчої служби: наказ Міністерства юстиції України від 21.10.2016 р. № 3005/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1441-16>

Європейський кодекс належної управлінської поведінки. Люксембург: Офіс офіційних публікацій ЄС, 2005. 13 с. URL: http://civic.kmu.gov.ua/civic_old/doccatalog/document?id=128635

Європейський кодекс поведінки для всіх осіб, які залучені до місцевого та регіонального врядування: ухвалив Кон-

грес місцевих та регіональних влад Європи 7 листоп. 2018 р.
URL: <https://rm.coe.int/168071b2e5>

Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб: Резолюція 51/59 Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 12 груд. 1996 р.: URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_788

Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів Ради Європи про кодекси поведінки для державних службовців від 11 трав. 2000 р. URL: http://www.dridu.dp.ua/cpk/Lib/7_Zapobigannya%20ta%20protydiya%20proyavam%20korup/Legislation/Legislature/Rekomend_poved_DS.pdf

Додаткова література

Арбітражні керуючі створили власну Національну асоціацію. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/155103-arbitrazhni-keruyuchi-stvorili-vlasnu-natsionalnu-asotsiatsiyu>

Асоціація приватних виконавців України. URL: <https://www.apvu.com.ua/index.php?item=home>

Бериславська О. М., Мінаєва В. В. Європейський досвід етизації державної служби та її актуальність для України. URL: <http://www.mubip.org.ua/wp-content/uploads/2016/01/241.pdf>

Інститут права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України. URL: <https://centerjust.gov.ua/>

Каменських П. Приватні виконавці не проти довести свою чисельність до півтисячі й обзавестися власною поліцією. URL: <https://zib.com.ua/ua/136730-privatni-vikonavci-ne-proti-dovesti-svoyu-chiselnist-do-pivt.html>

Колісниченко Н. М. Управлінські компетенції високопосадових деяких країн ОЕСР. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-2/doc/5/02.pdf>

Матюхіна Н. П. Приватизація державних функцій в контексті завдань реформування державного управління. *Сучасна адміністративно-правова доктрина захисту прав людини*: Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 2015 р. с. 97–102. URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/admin_prawo2015.pdf

Матюхіна Н. П. Формування та розвиток вищого корпусу

державної служби як один із пріоритетів державної політики у сфері державної служби. *Особистість. Суспільство. Право*: Матеріали Міжн. наук.-практ. конф. Полтава, 2012. С. 234–239 URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1741/1/Matjxina_3.pdf

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. 172 с.

Публічна служба: посібник для підготовки для іспиту / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Статут Національної асоціації арбітражних керуючих. URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/media/Statute%20%20Consolidated%20Kyiv%20Dnipro.pdf>

Т е м а 7. Форми, методи та стилі публічного адміністрування

Питання для обговорення

1. Публічне адміністрування як процес розробки, прийняття та виконання управлінських рішень. Види управлінських рішень.

2. Форми та методи публічного адміністрування: поняття, ознаки та види.

3. Адміністративний акт як пріоритетна форма публічного адміністрування.

4. Адміністративний розсуд: можливості використання в публічному адмініструванні.

5. Поняття адміністративної процедури. Види адміністративних процедур.

6. Поняття та види стилю керівництва, їх вплив на ефективність публічного адміністрування.

З а в д а н н я

20. Громадянин С. оскаржив до адміністративного суду відмову державного реєстратора зареєструвати право власності на нерухоме майно. Обґрунтовуючи позов позивач зазначив, що надав державному реєстратору всі документи, передбачені За-

коном України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

Суд у задоволенні позову відмовив, посилаючись на Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи № R(80)2 стосовно здійснення адміністративними органами влади дискреційних повноважень, прийняті 11.03.1980 р. Також суд відзначив, що, з огляду на положення КАС України щодо компетенції адміністративного суду, останній не може підмінити інший орган державної влади та перебирати на себе повноваження щодо вирішення питань, які законодавством віднесені до компетенції цього органу державної влади. Адміністративний суд у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень, виконуючи завдання адміністративного судочинства щодо перевірки відповідності їх прийняття (вчинення), не втручається та не може втручатися у дискрецію суб'єкта владних повноважень поза межами перевірки за названими критеріями.

Чи правильне рішення ухвалив суд? Проаналізуйте Рекомендацію R (80) 2 Комітету Міністрів Ради Європи «Щодо здійснення дискреційних повноважень адміністративними органами». З'ясуйте, яке значення терміна «дискреційне повноваження», що міститься в цьому документі, та назвіть основні принципи здійснення органами публічної адміністрації дискреційних повноважень.

21. Адвокат М. на свій запит отримав від Державної податкової служби безоплатну консультацію з питань застосування норм податкового законодавства щодо обкладення податками доходів, отриманих від здійснення адвокатської діяльності.

Його колега – адвокат С. у своєму адміністративному позові про оскарження рішення про застосування до нього штрафних санкцій у зв'язку з недонарахуванням ним податку на доходи фізичних осіб послався на вищевказану консультацію податкової, отриману адвокатом М. Однак у задоволенні позову йому було відмовлено. Крім усього іншого, Судом зазначено, що подібна консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому її надано.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Яка форма публічного адміністрування була застосована у даному разі Державною

податковою службою України? Який порядок отримання від податкових органів індивідуальної консультації?

22. У районному суді міста С. розглядається адміністративний спір за позовом громадянина Н. до Виконавчого комітету К-ської міської ради про визнання протиправними дій відповідача щодо прийняття рішення «Про тарифи на послуги з перевезення пасажирів на автобусних маршрутках загального користування, що працюють в режимі маршрутного таксі». Вимоги позову мотивовані тим, що відповідач не оприлюднив проект рішення й аналіз регуляторного впливу до прийняття рішення, тим самим порушив право позивача подавати зауваження та пропозиції щодо проекту регуляторного акта, порушив право на доступ до публічної інформації та інтереси позивача, оскільки він, як мешканець міста С., вимушений користуватися маршрутними таксі, що необґрунтовано збільшує його грошові витрати.

Чи належить вказане рішення виконавчого комітету К-ської міської ради до регуляторних актів? Який порядок прийняття регуляторних актів? Яке рішення має прийняти суд? Відповідь обґрунтуйте.

23. У Міжрегіональному управлінні Мін'юсту під час наради щодо підвищення якості управління в системі органів юстиції виникла дискусія про можливість застосування у цьому процесі Стандартів Серії ISO 9000.

Проаналізуйте вказані Стандарти. Чи застосовуються Стандарти Серії ISO 9000 щодо підвищення якості публічного адміністрування? Які заходи, на Вашу думку, будуть найефективнішими у процесі впровадження системи управління якістю в системі органів юстиції?

Список нормативно-правових актів та літератури

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про Центральні органи виконавчої влади: Закон Украї-

ни від 17.03.2011 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р.

Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2755-17>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. № 1160. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>

Методологія проведення антикорупційної експертизи: затв. наказом Міністерства юстиції України від 24.04.2017 р. №1395/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1395323-17#n8>

Рекомендації № R (80) 2 щодо здійснення дискреційних повноважень адміністративними органами, прийняті Комітетом Міністрів 11 березня 1980 року. URL: <http://dogend.ru/docs/index-416420.html?page=42>

Грінь А. А. До питання про зміст дискреційних повноважень органів виконавчої влади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. № 4. С. 102–106. URL: http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/4/vip4_2016.pdf

Колпаков В. К. Поняття форм публічного адміністрування. *Адміністративне право і процес*. № 2 (2). 2012. С. 43–51. URL: <http://applaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/2-2-2012/item/46-ponyattya-form-publichnoho-administruvannya-kolpakov-v-k>

Куйбіда Р. Адміністративний договір у практиці Європейських країн. URL: [file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/cln_2013_2_24%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/cln_2013_2_24%20(1).pdf)

Общий административный кодекс Грузии. URL:

<https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16270/18/ru/pdf>

О публичном администрировании: Закон Литовской Республики от 17 июня 1999 г. № VIII-1234. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b6979542faf011e4877aa4fe9d0c24b0?jfwid=rivwzvpyv>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. 172 с.

Проект Адміністративно-процедурного кодексу України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_2734

Патерило І. В. Сутність та особливості адміністративних актів як основних інструментів діяльності публічної адміністрації. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.31/part_3/4.pdf

Резанов С. А. Форми закріплення адміністративного розсуду: оціночні поняття та їх зміст. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Вип. 3–2. Т. 1. 2015. С. 173–175 URL: http://www.lj.kherson.ua/2015/pravo03-2/part_1/45.pdf

Школик А. Порівняльно-правова характеристика видів адміністративної процедури в зарубіжних країнах та Україні. *Вісник Львівського університету*. Серія: Міжнародні відносини. 2014. Вип. 35. С. 67–75. URL: file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/VLNU_Mv_2014_35_11.pdf

Тема 8. Публічні послуги в системі публічного адміністрування

Питання для обговорення

1. Публічні послуги: поняття та види.
2. Адміністративні послуги в системі публічних послуг: поняття та характерні ознаки.
3. Організаційно-правове регулювання адміністративних послуг в Україні.
4. Центр надання адміністративних послуг: особливості правового статусу.
5. Адміністративні послуги у сфері юстиції.
6. Електронні адміністративні послуги

Завдання

24. До К-ського районного суду гр. Б. подав позовну заяву, де вказано, що він звернувся до Центру надання адміністративних послуг К-ської міської ради для отримання адміністративної послуги із вклеювання фотокартки до паспорта при досягненні 45-річного віку і що в наданні такої послуги йому було відмовлено на підставі того, що вона надається за зареєстрованим місцем проживання фізичної особи. Громадянин Б. вважав рішення про відмову в наданні адміністративної послуги незаконним, адже ч. 2 ст. 9 Закону України «Про адміністративні послуги» закріплює, що особа, у тому числі фізична особа – підприємець, має право на отримання адміністративної послуги незалежно від реєстрації її місця проживання.

Чи порушено в окресленій ситуації права М. у сфері надання адміністративних послуг? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативні положення.

25. Керівником управління поліції Д-ської області було анульовано у гр. А. дозвіл на зберігання і носіння мисливської гладкоствольної зброї. Рішення про анулювання дозволу прийнято на підставі акта, складеного працівниками поліції. У зазначеному акті зафіксовано, що А. зловживає спиртними напоями та перебуває на обліку в наркологічному диспансері. Останній з таким рішенням не погодився, адже вважає, що в даному разі був порушений один з основних принципів надання адміністративних послуг, а саме захищеність персональних даних щодо стану його здоров'я.

Чи правий у цій ситуації гр. А? Чи належить така діяльність поліції до сфери надання адміністративних послуг? Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на положення чинного законодавства. Наведіть характерні ознаки адміністративних послуг.

26. Громадянин Д., переїхавши у жовтні 2018 року з ін-

шого населеного пункту до м. Харкова, звернувся 1 грудня до Центру надання адміністративних послуг для реєстрації місця проживання. На наступний день, після надання пакета документів, серед яких була заповнена заява, паспорт громадянина України, квитанція про сплату адміністративного збору, свідоцтво про право власності на квартиру, Д. було повернуто паспорт з проставленою відміткою про реєстрацію місця проживання та постанова про притягнення його до адміністративної відповідальності за ст. 197 КУпАП за порушення строків реєстрації місця проживання, передбачених законодавством.

Чи належать відносини щодо реєстрації місця проживання до сфери надання адміністративних послуг? Якщо так, наведіть характерні ознаки такої адміністративної послуги. Визначте процедуру її надання.

27. Проаналізуйте положення Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» та визначте, які адміністративні послуги надаються у сфері збирання, накопичення, захисту, зберігання, обліку, використання і поширення інформації Єдиного державного демографічного реєстру, оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсними та знищення документів, передбачених цим Законом.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>

Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг: Указ Президента України № 558/2019 від 20.07.2019 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5582019>

gov.ua/documents/5582019-28853

Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг: Указ Президента України № 647/2019 від 04.09.2019 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6472019-29441>

Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 р. № 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-2013-%D0%BF>

Про затвердження Примірного положення про Центр надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 р. № 118. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF>

Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 03.01.2013 р. № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/13-2013-%D0%BF>

Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України № 918-р від 16.11.2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини: постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

Порядок надання комплексної послуги «єМалятко»: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

«єМалятко»: узгоджено спільний план дій. URL: <https://www.president.gov.ua/news/yemalyatko-uzgodzheno-spilnij-plan-dij-56801>

Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: наказ Міністерства юстиції України від 11.07.2012 р. № 1043/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12>

Берназюк О. Адміністративні електронні послуги: поняття та умови впровадження в Україні. *Інформаційне право*.

2019. № 5. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/5/37.pdf>

Жук Ю. Організаційно-правове регулювання адміністративних послуг в Україні. *Ефективність державного управління*: зб. наук. пр. 2015. Вип. 43. С. 236–342. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_43/fail/31.pdf

Лис А. Концепція надання послуг населенню органами державної влади і органами місцевого самоврядування. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2015. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2015_2_3

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Соловйова О. Н. Стандарти якості адміністративних послуг /http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2024/1/Solovyova_251.pdf

Тема 9. Електронне урядування» як інноваційна форма організації публічного адміністрування

Питання для обговорення

1. Поняття, мета і сутність електронного урядування. Принципи електронного урядування.
2. Організаційно-правові засади розвитку електронного урядування в Україні.
3. Форми реалізації електронного урядування.
4. Електронний документообіг та електронна взаємодія.
5. Забезпечення доступу до публічної інформації (поняття «публічна інформація», види публічної інформації з обмеженим доступом, публічна інформація у формі відкритих даних).

Завдання

28. Ознайомтеся із офіційними веб-сайтами Кабінету Міністрів України, міністерства або іншого центрального орга-

ну виконавчої влади, а також обласної, районної державних адміністрацій і зробіть висновок про відповідність структури та змісту веб-сайтів органів виконавчої влади встановленим у нормативно-правових актах вимогам. Скористайтесь наведеними нижче критеріями оцінки веб-сайтів. За необхідності перелік критеріїв може бути доповнений. За кожним критерієм дайте оцінку за шкалою від 0 до 5 балів.

Критерії оцінки веб-сайтів органів влади

Частота оновлення інформації – кількість поновлень на сторінці на тиждень/місяць або ж час останнього поновлення, якщо нова інформація не з'являлася тривалий період (тиждень або більше). Оперативність оновлення інформації. Актуальність інформації.

Етап розвитку, на якому знаходиться веб-сайт (для уточнення етапу див. завдання 29).

Ступінь інформативності веб-сайту. Даний критерій визначається відповідно до переліку інформації, що повинна бути розміщена на веб-сайтах органів виконавчої влади (див., наприклад, Постанову Кабінету Міністрів України «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» №3/2002» та інші нормативно-правові акти).

Наявність інтерактивних можливостей. Наявність умов для проведення форумів на веб-сайті, обговорень актуальних питань керівником відповідного органу влади з громадянами, надання органами влади оперативних відповідей на поставлені питання як громадянами, так і представниками бізнес-структур, надання інформаційних е-послуг (кабінет, каталог послуг) громадянам, юридичним особам, державним службовцям тощо.

Мови, на яких доступна інформація на веб-сайті органу влади.

Структура та дизайн веб-сайту.

29. На основі наведеної на с. 53 таблиці класифікації етапів розвитку е-урядування або стадій зрілості е-уряду визначте та охарактеризуйте стадію зрілості е-уряду в Україні. Від-

повідь обґрунтуйте.

Таблиця 6

**Класифікація етапів розвитку
е-урядування/стадій зрілості е-уряду**

№	Назва етапу/стадії	Характеристика етапу/стадії
1	2	3
1.	Інформаційна присутність (розміщення інформації)	<ul style="list-style-type: none"> - несистемна взаємодія органів державної влади з громадянами, однобічне поширення інформації від представників державних органів через веб-сайти до громадян; - створюються сторінки міністерств і відомств, що містять інформацію про їх діяльність, нормативно-правове регулювання. Сторінки органів влади, як правило, не підтримуються централізовано і не інтегруються в єдиний портал
2.	Інтерактивна взаємодія (або зворотний зв'язок)	<ul style="list-style-type: none"> - з'являються перші елементи інтерактивності (наприклад, відправлення питань і отримання відповідей громадян за допомогою e-mail); - характерною є наявність єдиного стандарту та вимог до інформаційного наповнення державних порталів, їх структури та дизайну; - оновлюється інформація про діяльність державного органу
3.	Трансакційна взаємодія	<ul style="list-style-type: none"> - поява реальної інтерактивності – можливості здійснювати деякі операції в on-line режимі, наприклад, сплата штрафів, замовлення паспортів, продовження дії деяких ліцензій і патентів; - конкретизація роботи е-урядування, що полягає вже не стільки в інформуванні, скільки в обслуговуванні, припускає створення спеціальних сайтів для підтримки цих послуг; - значно посилюються вимоги до ін-

		формаційної безпеки громадянина, захисту його персональних даних
--	--	--

Закінчення табл. 6

1	2	3
4.	Трансформація державних адміністративних послуг (інтерактивні інтегровані послуги)	<ul style="list-style-type: none"> - створення об'єднаних порталів різних міністерств і служб, через які можна здійснювати будь-які види трансакцій, для чого раніше необхідно було звертатися безпосередньо до відповідного органу влади (реєстрація підприємств, оформлення фінансових документів, заповнення податкових декларацій, запити на отримання документів, ліцензій тощо); - потоки інформації спрямовані в обидві сторони

30. *Опишіть послуги, які може отримати громадянин України при реєстрації шлюбу на різних стадіях (інформаційної присутності, інтерактивної взаємодії, трансакційної взаємодії, трансформації державних адміністративних послуг) зрілості е-уряду.*

Для підготовки відповіді використовуйте відповідний як вітчизняний, так і зарубіжний досвід.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

Про доступ до публічної інформації: Закон України від

13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

Концепція розвитку електронного урядування в Україні: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF/ed20180117#n1254>

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. № 835. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF/paran12>

Порядок ведення Єдиного державного порталу відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. № 867. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249551462>

Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF>

Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Усі розпорядники інформації (у межах компетенції): дод. до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних; (в ред. постанови Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 409) http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/KP190409.html

Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018. № 357. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-organizaciyi-elektronnoyi-vzayemodiyi-derzhavnih-elektronnih-informacijnih->

[resursiv](#)

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/stru>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/856-2019-%D0%BF>

Волох О. К. Електронне урядування як форма публічного адміністрування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 6. http://lsej.org.ua/6_2016/41.pdf

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Соломко Ю. Електронне урядування: поняття, сутність, принципи та напрями розвитку. *Ефективність державного управління*. 2018. Вип. 2 (55). Ч. 1 http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_55/fail/16.pdf

Чукот С. А., Дмитренко В. І., Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016 № 13/ http://www.investplan.com.ua/pdf/13_2016/17.pdf

Тема 10. Зарубіжний досвід публічного адміністрування

Круглий стіл

Питання для обговорення

1. Моделі та реформи публічної адміністрації у зарубіжних країнах.
2. Адміністративні реформи та нові інформаційні технології.
3. Публічне адміністрування у сфері юстиції.

Список нормативно-правових актів та літератури

Будецький Р. Особливості управління юстицією у Сполучених Штатах Америки: організаційно-правовий аспект. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2014. № 3 (78). С. 155–164. URL: file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/vapny_2014_3_17.pdf

Ментух Н., Шевчук О. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання діяльності органів юстиції. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018. Вип. 3 (15). URL: file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/299-581-1-SM.pdf

Мосора Л. С. Досвід організації державної служби в Польщі: орієнтири для України. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/36.pdf

Общий административный кодекс Грузии. URL: <https://matsne.gov.ge/ka/document/download/16270/18/ru/pdf>

О публичном администрировании: Закон Литовской Республики от 17 июня 1999 г. № VIII-1234. URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/b6979542faf011e4877aa4fe9d0c24b0?jfwid=rivwzvpvg>

Предместников О. Г. Особливості статусу та складу системи органів юстиції в зарубіжних країнах. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1. Т.2. URL: http://apnl.dnu.in.ua/1_2_2017/30.pdf

Предместников О. Г. Основні напрямки діяльності органів юстиції зарубіжних країн. *Форум права*. 2017. № 1. URL: [file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/FP_index.htm_2017_1_29%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/FP_index.htm_2017_1_29%20(2).pdf)

Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. / Дзюндзюк В. Б., Мельтюхова Н. М., Фоміцька Н. В. та ін. Харків: Магістр, 2011. С. 181–202.

Шарий В. І. Характеристика світових тенденцій розвитку місцевого самоврядування. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2012. № 1. URL: [http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Patp/2012_1/2012-01\(7\)/12svirms.pdf](http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Patp/2012_1/2012-01(7)/12svirms.pdf)

Шевчук О. Р., Лабовська Х. І. Зарубіжний досвід органі-

зації діяльності органів юстиції: перспективи запровадження та використання в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. №4. URL: http://pap.in.ua/4_2017/63.pdf

Додаткова література

Адміністративне право зарубіжних країн підручник / О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, О. Є. Користін та ін. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 528 с.

Європейський досвід державного управління: курс лекцій / уклад.: О. Ю. Орель, О. М. Палій, Ю. Д. Полянський та ін. Київ: Вид-во НАДУ, 2007. 76 с.

Пухтецька А. А. Європейський адміністративний простір і принцип верховенства права: монографія / відп. ред. В. Б. Авер'янов. Київ: Юрид. думка, 2010. 140 с.

Пухтецька А. А. Європейські принципи адміністративного права та європейський адміністративний простір. Київ: НАН України; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького, 2007. 88 с.

Школик А. М. Порівняльне адміністративне право. Львів: ЗУКЦ, 2007. 308 с.

4. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота – обов’язкова умова успішного навчання і, зокрема, опанування студентами матеріалу з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування». Вона сприяє формуванню особистих умінь та навичок, засвоєння нових знань завдяки активізації інтелектуальної діяльності, свідомо скерованої на набуття предметних компетентностей.

Формами самостійної роботи студентів є:

- опрацювання літератури відповідно до тем лекцій;
- підготовка до практичних занять, виконання завдань за темами;
- робота в інформаційних мережах;
- складання конспектів за темами, що виносяться на самостійне вивчення.

Студент регулярно повинен опрацьовувати конспекти лекцій, літературу, нормативно-правові акти, практику до тем практичних занять.

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно, за необхідності кожен має можливість консультування з викладачем. Формами індивідуальних завдань, що пропонує кафедра, є:

- анотування прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни;
- конспектування монографічної літератури з тематики навчальної дисципліни;
- підготовка рефератів та їх презентація на практичних заняттях;
- розкриття змісту термінів, які використовуються при вивченні навчальної дисципліни;
- зібрання постатейного матеріалу та письмовий аналіз статті (статей) законів України;
- робота в студентському науковому гуртку, підготовка наукових доповідей та їх презентація на засіданнях наукового

гуртка, опублікування наукових статей і тез наукових доповідей, участь у конференціях, круглих столах тощо.

Форму і тематику індивідуального завдання студент визначає на початку навчального року за погодженням з кафедрою. Результати виконання індивідуального завдання оцінюються викладачем, який веде практичні заняття в академічній групі, не пізніше ніж за 10 днів до початку екзаменаційної сесії, під час якої необхідно скласти іспит з курсу «Основи публічного адміністрування». Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами виконання індивідуального завдання, – 10. У разі невиконання індивідуального завдання виставляється 0 балів.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

Підсумкове оцінювання рівня знань з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» здійснюється на основі результатів ПК, виконання індивідуальних завдань та підсумкового контролю знань студентів (далі – ПКЗ) за 100-бальною шкалою. Результати ПК та індивідуальних завдань оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів. Завдання, що виносяться на ПКЗ, – від 0 до 60 балів.

ПКЗ проводиться у формі іспиту з вузлових питань, відповіді на які мають бути творчими та ілюструвати уміння студента синтезувати отримані знання з навчальної дисципліни. Завданнями ПКЗ є перевірка: розуміння програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння висловити своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни. Питання, які включаються до екзаменаційних білетів, доводяться до відома студентів на початку вивчення навчальної дисципліни.

До відомості обліку підсумкової успішності заносяться сумарні результати в балах, які виставлені за результатами ПК,

виконання індивідуальних завдань та ПКЗ.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку за шкалою, як показано нижче в таблиці.

Таблиця 7

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати іспит чи залік	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1 – 34

7. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

1. Поняття, основні риси та види публічного адміністрування.
2. Поняття публічної адміністрації, її характерні риси та види.
3. Адміністративна реформа як інструмент вдосконалення публічного адміністрування: поняття мета та види.
4. Адміністративна реформа в Україні, її мета, завдання, основні етапи та напрямки.
5. Сучасний етап реформування державного управління в Україні, його мета, завдання та основні напрями.
6. Європейські стандарти належного управління (загальна характеристика, значення для України).
7. Основні етапи розвитку публічного адміністрування.
8. Основні моделі публічного адміністрування (загальна характеристика)
9. Вудро Вільсон та його внесок в розвиток науки публічного адміністрування.
10. Бюрократична модель державного управління Макса Вебера.
11. Новий державний менеджмент» як модель публічного адміністрування
12. Концепція «належного» управління (урядування): її сутність та значення.
13. Система публічного адміністрування: поняття та структура.
14. Принципи організації та функціонування системи публічного адміністрування.
15. Поняття та види функцій публічного адміністрування, сучасні тенденції їх розвитку та шляхи оптимізації (функціональні обстеження, аутсорсинг послуг тощо)
16. Принципи централізації та децентралізації публічного адміністрування (сутність та значення).
17. Принципи концентрації та деконцентрації публічного адміністрування (сутність та значення).

18. Принципи належного управління (сутність та значення).
19. Принцип прозорості публічного адміністрування (сутність, основні напрямки та форми реалізації).
20. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування: поняття, ознаки, особливості правового становища.
21. Види та система органів виконавчої влади.
22. Кабінет Міністрів України в системі публічного адміністрування.
23. Центральні та місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування (види, основні завдання та форми діяльності).
24. Партиципативний механізм в публічному адмініструванні: сутність, основні моделі та форми реалізації.
25. Система публічного адміністрування у сфері юстиції: сучасний стан організації та правового забезпечення
26. Міністерство юстиції України в системі публічного адміністрування (особливості адміністративно-правового статусу).
27. Центр пробації в системі публічного адміністрування у сфері юстиції: основні завдання, структура.
28. Управління у сфері юстиції на територіальному рівні: особливості організації та правового забезпечення. Територіальні органи Міністерства юстиції України.
29. Децентралізація у сфері публічного адміністрування юстицією (правові засади, особливості сучасного етапу та перспективи розвитку).
30. Правові засади та система суб'єктів державної реєстрації актів цивільного стану.
31. Правові засади та система суб'єктів державної реєстрації громадських формувань.
32. Правові засади та система суб'єктів державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.
33. Правові засади та система суб'єктів державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
34. Повноваження Міністерства юстиції України та його органів у сфері державної реєстрації.

35. Органи та особи, які здійснюють примусове виконання судових рішень та інших органів (посадових осіб).

36. Міністерство юстиції України в системі забезпечення примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб).

37. Державний контроль у сфері юстиції. Основні види контролю.

38. Система надання безоплатної правової допомоги населенню: правові та організаційні засади.

39. Надання безоплатної первинної правової допомоги (право на безоплатну первинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).

40. Надання безоплатної вторинної правової допомоги (право на безоплатну вторинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).

41. Суб'єкти управління системою надання безоплатної правової допомоги, особливості їх правового становища.

42. Координаційний центр з надання правової допомоги: організаційно-правові засади діяльності.

43. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як суб'єкти надання безоплатної правової допомоги (особливості організації та правового забезпечення).

44. Міністерство юстиції України як суб'єкт управління системою надання безоплатної правової допомоги (повноваження, основні напрямки, форми та методи реалізації).

45. Публічна служба в Україні; поняття, види, особливості правового регулювання.

46. Державна служба в Україні: поняття, види та принципи.

47. Поняття та види державних службовців.

48. Основи правового статусу державних службовців.

49. Вищий корпус державної служби.

50. Державний секретар міністерства як суб'єкт управління державною службою.

51. Публічне адміністрування як процес розробки, прийняття та виконання управлінських рішень. Поняття та види управлінських рішень.

52. Форми публічного адміністрування: сутність та види.
53. Правові акти управління як пріоритетна форма публічного адміністрування: поняття, основні риси та вимоги. Класифікація правових актів управління.
54. Адміністративна процедура: поняття, ознаки та види.
55. Методи публічного адміністрування, їх ознаки та види.
56. Поняття та види стилю управління (керівництва).
57. Адміністративний розсуд: поняття, принципи та межі використання в публічному адмініструванні. Класифікація адміністративного розсуду.
58. Публічні послуги: поняття, ознаки та види.
59. Адміністративні послуги: поняття, ознаки, порядок надання.
60. Організаційно-правове забезпечення надання адміністративних послуг в Україні.
61. Центр надання адміністративних послуг: особливості правового статусу.
62. Адміністративні послуги у сфері юстиції.
63. Електронні адміністративні послуги.
64. Правове регулювання доступу до публічної інформації.
65. Поняття та види публічної інформації, забезпечення доступу до публічної інформації.
66. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом.
67. Електронне урядування як інноваційна форма організації публічного адміністрування (поняття, мета, основні напрямки реалізації)
68. Організаційно-правові засади електронного урядування в Україні
69. Форми реалізації електронного урядування.

З М І С Т

Вступ.....	3
1. Програма навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування».....	6
2. Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять та самостійної роботи.....	11
3. Завдання до практичних занять та самостійної роботи.....	12
4. Самостійна робота студентів.....	59
5. Індивідуальні завдання.....	59
6. Критерії оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування».....	60
7. Програмні питання з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування».....	62

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**для студентів
Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України
денної форми навчання
другого (магістерського) рівня
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»**

У к л а д а ч **МАТЮХІНА** Наталія Петрівна

Відповідальний за випуск *В. М. Гаращук*

Редактор *О. І. Борисенко*
Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*